

WOS (PR)
Liceum – klasa II LO (SP), zakres rozszerzony

1. Scharakteryzuj władzę jako zjawisko społeczne, wyjaśnij, jaka jest różnica między władzą państwową a władzą publiczną, Porównaj ze sobą podstawowe teorie dotyczące genezy państwa (Arystotelesa, teistyczna, umowy społecznej, podboju, marksistowska).
2. Porównaj ze sobą informacje dotyczące sposobów nabycia obywatelstwa, możliwości posiadania wielu obywatelstw oraz sytuacji bezpaństwowców w innych państwach. Scharakteryzuj działania ONZ służące ochronie bezpaństwowców.
3. Omów destruktywne i konstruktywne strategie postępowania w trakcie konfliktu politycznego. Przedstaw informacje na temat wybranych konfliktów politycznych we współczesnym świecie.
4. Wyjaśnij różnicę między ideologią, doktryną i programem politycznym. Porównaj myśl liberalną, myśl konserwatywną, myśl socjaldemokratyczną i katolicką naukę społeczną.
5. Omów przyczyny powstawania ruchów społecznych. Przedstaw informacje na temat wybranych ruchów narodowych, regionalnych, separatystycznych.
6. Przedstaw pozytywne i negatywne aspekty ustroju demokratycznego i jego funkcjonowania oraz wyzwania stojących przed demokracją we współczesnym świecie.
7. Przedstaw założenia teorii demokratyzacji Samuela Huntingtona oraz główne etapy światowego procesu demokratyzacji w XIX i XX wieku.
8. Porównaj populizm i demagogię, wskaż wybrane ruchy populistyczne. Przedstaw informacje na temat wybranego współczesnego ruchu populistycznego.
9. Omów funkcje kapitału społecznego, porównaj poziom zaufania społecznego i kapitału społecznego w Polsce i w wybranych krajach europejskich.
10. Scharakteryzuj główne formy partycypacji politycznej: konwencjonalną, niekonwencjonalną, symboliczną. Omów historyczne i współczesne przejawy obywatelskiego nieposłuszeństwa.
11. Przedstaw główne etapy rozwoju mediów masowych. Porównaj funkcjonowanie mediów w państwach demokratycznych i niedemokratycznych (autorytarnych i totalitarnych). Omów przypadki ograniczania wolności mediów we współczesnych państwach demokratycznych i niedemokratycznych.
12. Przedstaw typologie partii politycznych oraz konsekwencje funkcjonowania różnych systemów partyjnych w państwach demokratycznych (systemy: dwupartyjny, dwublokowy, partii dominującej, dwóch partii dominujących, rozbitcia wielopartyjnego, kooperacji partii). Omów na wybranych przykładach zjawisko kryzysu partii politycznych.
13. Przedstaw kryteria klasyfikacji partii politycznych w Polsce, przeanalizuj zasady finansowania partii politycznych.
14. Omów rolę opozycji politycznej w wybranych procedurach sprawowania władzy, wyjaśnij znaczenie terminów: „obstrukcja parlamentarna”, „kohabitacja”. Przedstaw współczesne podziały polityczne w Polsce.

15. Porównaj funkcje wyborów w państwach demokratycznych i niedemokratycznych, przedstaw metody łamania zasad regulujących procedury wyborcze oraz przyczyny i skutki tego typu naruszeń.
16. Porównaj sposoby sprawowania władzy w państwach demokratycznym i niedemokratycznym oraz różne style przywództwa politycznego.
17. Porównaj współczesne monarchie absolutne, konstytucyjne i parlamentarne. Przedstaw informacje na temat kompetencji głowy państwa w wybranej monarchii współczesnej.
18. Wyjaśnij uwarunkowania wpływające na funkcjonowanie bikameralnych parlamentów. Przedstaw informacje na temat parlamentów w wybranych państwach świata (struktura, zasady procesu legislacyjnego, organizacja wewnętrzna).
19. Porównaj funkcjonowanie koalicji rządowych w Republice Federalnej Niemiec i Republice Francuskiej oraz Polsce.
20. Przedstaw sytuację rządów mniejszościowych i większościowych, z uwzględnieniem ich stabilności i dostępnych im możliwości działania, podaj przykłady.
21. Porównaj pozycję i kompetencje szefa rządu w systemach parlamentarno-gabinetowym i kanclerskim. Przedstaw rozwiązania charakterystyczne dla systemów rządów w Wielkiej Brytanii, we Francji, w Niemczech, USA, Szwajcarii i Rosji.
22. Scharakteryzuj sytuację terytoriów autonomicznych w wybranych państwach europejskich. Przedstaw informacje na temat współczesnych procesów dezintegracji terytorialnej w Europie i na świecie oraz szans i zagrożeń wynikających z procesów dezintegracji terytorialnej we współczesnym świecie.
23. Porównaj cechy państw totalitarnych i autorytarnych. Omów informacje na temat wybranych niezachodnich reżimów demokratycznego, hybrydowego i niedemokratycznego.
24. Przedstaw genezę uchwalenia obowiązującej Konstytucji RP, omów cechy i strukturę polskiej ustawy zasadniczej.
25. Porównaj zasady i procedury przeprowadzania wyborów do Sejmu RP, Senatu RP, Parlamentu Europejskiego i organów samorządu terytorialnego oraz na Prezydenta RP.
26. Przedstaw skład i główne zadania organów Sejmu RP i Senatu RP, wykaż, że w Polsce funkcjonują niektóre elementy systemu semiprezydenckiego.
27. Porównaj procedury powoływania Rady Ministrów RP (procedura I, II i III) oraz zasady i mechanizmy regulujące wyłanianie rządu w Rzeczypospolitej Polskiej z analogicznymi procedurami obowiązującymi w Republice Federalnej Niemiec.
28. Wyjaśnij, jakie jest znaczenie Trybunału Konstytucyjnego w polskim systemie prawnym, odwołując się do przykładów rozstrzygniętych przez niego spraw.
29. Scharakteryzuj sposób powoływania, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz przedstaw jego zadania i formy podejmowanych przez niego aktywności.
30. Porównaj organizację władzy w gminach różnego typu. Zaprezentuj strukturę budżetu swojej gminy (źródła dochodu, wydatki, sposób uchwalenia uchwały budżetowej, formy kontroli realizacji budżetu).